herpy

GEKKOER

Oedura castelnaui

Oedura castelnaui er en flattrykt, nattaktiv klatrer fra åpen skog og savanne i det nordlige Queensland, især på Cape York-halvøya. Den lever skjult om dagen og kommer fram når mørket faller på. Stell og avl bygger i stor grad på erfaringer med andre arter i slekten.

Familie: Diplodactylidae Engelsk: Northern velvet gecko Tidligere navn: *Phyllodactylus castelnaui; Oedura mayeri* Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**15-20 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende og bakkelevende**
Biotop	**Savanne**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Varmeplass	**30-32 °C**
Temperatur, natt	**20-24 °C**
Luftfuktighet	**40-70 %**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**60-75 dager** ved 26-29 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Oedura castelnaui hører til slekten *Oedura*, som består av mellomstore til store, flattrykte gekkoer med tydelige tegninger. De fleste artene i slekten lever skjult på trær eller klipper. De ligger gjerne under løs bark eller i sprekker og kommer først fram når mørket faller på.

Arten ble beskrevet i 1889 av franskmannen Alexandre Thominot som *Phyllodactylus castelnaui* og er oppkalt etter naturforskeren François Louis de la Porte, comte de Castelnau. I en periode ble den regnet som et synonym for *Oedura tryoni*, men i dag står den som en selvstendig art. I 2018 viste det seg at *Oedura fracticolor*, beskrevet av De Vis i 1884 fra Normanton ved Carpentariagulfen, er samme art. Det eldre navnet er formelt satt ut av kraft, så *O. castelnaui* beholdes. Da slekten ble skåret ned i 2012 og flere arter flyttet til andre slekter, ble arten stående i *Oedura*.

Arten blir omtrent 15-20 cm til sammen og kan leve 10-15 år. Begge tallene er anslag ut fra slekten, og vekten er ikke kjent.

Regn med et dyr som ligger skjult mesteparten av tiden og først kommer fram om natten. Det er et dyr å se på, ikke å håndtere.

Utbredelse og leveområde

Oedura castelnaui finnes bare i Australia, i det nordlige Queensland. Hovedutbredelsen er Cape York-halvøya, men det tilstøtende Einasleigh-høylandet og Wet Tropics-regionen regnes også med, og den gamle typeprøven av *Oedura fracticolor* stammer fra Normanton ved Carpentariagulfen. Typelokaliteten for *O. castelnaui* er bare oppgitt som Australia.

Det er også registrert enkelte funn lenger sør i Queensland og i New South Wales. De skyldes sannsynligvis forveksling med nært beslektede *Oedura*-arter, så kartet må leses med forsiktighet.

> **Naturlig utbredelse:** Australia.

LEVEOMRÅDE

Oedura castelnaui lever i åpen skog, savanne og gressland med gresstuer. Den er trelevende og nattaktiv, men finnes ofte også på bakken mellom nedfalne greiner og blader.

Cape York har et tropisk klima med en tydelig våt sommer og en tørr vinter. Det er det klimaet terrariet skal ta utgangspunkt i. Som andre *Oedura*-arter skjuler den seg trolig under løs bark og i sprekker om dagen og jakter insekter om natten.

Stell

TERRARIET

Et enkelt voksent dyr av *Oedura castelnaui* skal ha et høyt terrarium på minst 45 × 45 × 60 cm (lengde × bredde × høyde). Et par trenger noe mer, for eksempel 60 × 45 × 60 cm.

Innred med korkbark, flate korkrør og skrå greiner, slik at dyret kan krype inn under noe som presser lett mot rygg og buk. Det tilsvarer slektens naturlige atferd. Legg gjerne til en bakvegg av kork med sprekker som gekkoen kan gjemme seg i. Planter av kunststoff eller hardføre levende planter gir ekstra skjul.

Som bunnsubstrat kan brukes en blanding av jord uten gjødsel og sand, dekket av tørre blader og barkbiter, siden arten også ferdes på bakken. Terrariet skal være tørt i den ene enden og ha god ventilasjon. Lokk og dører må slutte tett, for flate gekkoer som denne finner raskt en sprekk.

TEMPERATUR

Hold dagtemperaturen på 24-28 °C og la et lite område nå 30-32 °C, for eksempel under en lav lampe eller en varmematte på siden. Om natten kan temperaturen falle til 20-24 °C. Arten er tropisk og ikke vant til å bli kald, så unngå lange perioder under 20 °C. En spesiell vinterkjøling er ikke kjent som nødvendig for denne arten.

Bruk termostat til all oppvarming, og mål med et digitalt termometer både i den varme og den kjølige enden. Hvis dyret konstant ligger i den varmeste enden, er terrariet for kjølig. Ligger det hele tiden i den kjølige, er det for varmt.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Hold luften på omkring 40-60 % med en kortvarig stigning til opptil 70 % etter spraying om kvelden. La terrariet tørke opp i løpet av dagen.

Sett alltid en lav skål med friskt vann i terrariet, og bytt den hver dag. Spray et par ganger i uken, slik at dyret også kan drikke dråper fra planter og bark. Konstant fuktig bunn gir mugg og hudproblemer. Et fuktig skjul i den kjølige enden hjelper dyret gjennom hudskiftet.

LYS OG UVB

Oedura castelnaui er nattaktiv, og UVB er ikke nødvendig. Et svakt UVB-lys er likevel et rimelig valg, så lenge det også er skygge. Bruk et UVB-rør for skyggedyr (Ferguson-sone 1), montert over den ene siden av terrariet, slik at UV-indeksen høyst er omkring 1 ved de øverste greinene. Kalk med D3-vitamin i fôret er derimot nødvendig, uansett om det er UVB.

Ha lyset på 12 timer om dagen om sommeren og 10 timer om vinteren, helst med en tidsbryter. Bruk ikke farget nattlys. Om natten skal det være mørkt.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Oedura castelnaui lever av insekter.

Gi levende fôrdyr av passende størrelse: sirisser, dubia-kakerlakker, gresshopper og av og til melorm eller voksmøllarver. Insektene skal være mindre enn avstanden mellom øynene til dyret. Voksne dyr får 3-4 insekter to til tre ganger i uken, mens ungene skal ha små insekter annenhver dag.

Pudre insektene med kalk. Bruk kalk med D3-vitamin ved annenhver til hver tredje fôring og et allsidig vitaminpulver omtrent én gang i uken. Fôr om kvelden, når dyret er aktivt, og fjern levende sirisser som ikke er spist, slik at de ikke gnager på gekkoen.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

ATFERD OG HÅNDTERING

Som andre *Oedura*-arter er *Oedura castelnaui* trolig rolig, men skjult og rask, og den vrir seg raskt løs hvis man tar tak.

Ta den ikke opp oftere enn nødvendig. Når du likevel gjør det, så sitt lavt, bruk begge hendene, og la den løpe fra hånd til hånd. Grip aldri tak i halen, for den kan kastes og vokser ikke ut igjen i samme form. Nye dyr skal ha et par uker i fred til å falle til ro.

Hold i utgangspunktet dyrene enkeltvis. Hanner må ikke holdes sammen. Et par kan prøves hvis terrariet er stort og har mange skjul, men hold øye med bitt og tapte haler, og skill dyrene hvis det blir uro.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Alder og størrelse ved kjønnsmodning er ikke kjent for *Oedura castelnaui*. Som hos slektningene kjennes hannene trolig på hemipenisbulene ved halerota og på porer foran kloakken.

Sett bare hunner i avl når de er utvokste og i god hold. Små og spinkle hunner blir tappet for kalk av eggleggingen.

PARRING

Når på året *Oedura castelnaui* parer seg, og om en hvileperiode har noe å si, er ikke kjent.

Sett hannen inn til hunnen, og ta ham ut igjen etter paringen. Hannen kan bite hunnen i nakken, så hold øye med dem i begynnelsen.

EGGLEGGING OG KULL

Et kull hos *Oedura castelnaui* består av to egg med pergamentaktig skall. Antallet kull i året og intervallet mellom dem er ikke kjent.

Tilby hunnen en eggleggingskasse med fuktig jord eller sphagnum, for eksempel en liten plastboks med hull i lokket. Ellers graver hun eggene ned under et skjul. Gi henne rikelig med kalk og insekter hele sesongen, og hold øye med vekten, slik at hun ikke går for mye ned.

INKUBASJON

Eggene av *Oedura castelnaui* klekkes etter omkring 60 dager. Om temperaturen bestemmer kjønnet, er ikke kjent.

Flytt eggene forsiktig over i en liten boks med fuktig vermikulitt eller perlitt uten å vende dem. Legg dem halvt ned i substratet, og marker oversiden med blyant. Hold temperaturen på 26-29 °C. Ved den lave enden tar det lengre tid, så regn med 60-75 dager. Luft ut én gang i uken. Egg som faller sammen og blir muggne, er ubefruktede eller døde.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene hos *Oedura castelnaui* er små og skjulte og kan huses enkeltvis i små plastbokser med fuktig tørkepapir, et skjul og en vannskål.

Gi dem etter første hudskifte svært små sirisser eller dubia-nymfer, pudret med kalk med D3-vitamin, annenhver dag. Vei dem jevnlig, hold dem adskilt fra de voksne, og flytt dem til et større terrarium når de er omtrent halvt utvokste. Hvor raskt de vokser, er ikke kjent.

Helse og vanlige feil

De typiske problemene hos *Oedura castelnaui* og andre nattaktive, insektetende gekkoer er:

- For lite kalk og D3-vitamin, som gir bløte bein, krumme lemmer og skjelvinger. Pudre insektene, og gi avlshunner ekstra tilskudd.
- For lave eller for høye temperaturer. Mål temperaturen i begge ender av terrariet.
- Konstant fuktig bunn, som gir mugg og hudproblemer, og for tørr luft, som gir problemer med hudskiftet. Hudrester på tær og halespiss skal løsnes forsiktig med lunkent vann.
- Tapte haler etter håndtering eller slåssing. Det er ikke farlig, men halen vokser ikke ut i samme form.
- Innvollsorm og andre parasitter. La avføringen undersøkes hvis dyret går ned i vekt.

Et sunt dyr har klare øyne, en fyldig hale og et godt grep. Kontakt veterinær med erfaring på krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, ikke spiser i flere uker eller ser slapp ut.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.